

ARKITEKTEN STEFAN KRISTOFFERSON - FRÅN VÄXJÖ TILL FORNA DDR

BYGGBOOM. När den svenska byggbranschen rasade för 20 år sedan reste arkitekten Stefan Kristoffersson från Växjö till det forna DDR för att bygga upp landet ur kommunismens förfall. Här har han upptäckt förhållanden som tillhört Stasi och ritat fastigheter där Berlinmuren stod. Han förser även svenska byggherrar med sin kunskap. Men så är Tyskland också landet med världens starkaste byggbransch.

Han bygger ett nytt Tyskland

En smal kullerstengata leder upp till Stefan Kristofferssons kontor mitt i hamnstaden Rostocks gamla stadskärna. Lokalen är ljusa, rymliga och moderna.

Det var hit till Rostock Stefan åkte den 12 maj 1992. Datumet firas som födelsedag för hans arkitektfirma Stratic.

Men att Stefan flyttade hit var en ren slump. Egentligen var New York hans stora dröm.

Berlinmurens fall var så trist medieförpackat: pratande politiker, stackars människor med sin öststandard, sina åttiotalsfrisyrer och snövtättade jeans. Allt var väldigt osexigt.

Men när Stefan en dag, av en ren tillfällighet, över någons axel, tittade på ett direktisänt reportage från Berlin och såg oändliga rader av förfallna byggnader, gjorde han en kovändning.

Den svenska byggbranschen hade fallit över en natt. Styrräntan åkte upp till 500 procent, byggprojekt las på is.

Det var bara att välja mellan att byta marknad eller att byta bransch. Eftersom jag sedan barnsben varit säker på vad jag ville jobba med kom det senare alternativet inte på

fråga. Det forna DDR var en möjlighet.

Färjan som tog sig fram över Östersjön var fullsatt till sista plats. Här fanns hela den sydsvenska byggbranschen samlad. Självförtroendet var på topp. Nu skulle det tjäna pengar. Alla Stefan pratade med hade redan kontakter på plats.

Själv kände jag inte en enda person.

På den tiden såg de östtyska samhällena ut som om andra världskriget precis tagit slut: fasaderna var sönderskjutna, färgerna var i ljusbrunt, grått och beige.

Han och de andra svenskarna nätverkade flitigt för att få uppdrag. Själv skapade Stefan sina kontakter genom sporten. Han stora intressen är långdistanslöpning, skidåkning och vindsurfing. Han kunde knappt någon tyska. Det ledde till ett komiskt missförstånd.

En av Stefans första kunder hade ett redan halvberättat hotell och var missnöjd med de nuvarande ritningarna som en annan arkitekt gjort. Hotellägaren ville ha fler rum.

Han bad mig att lägga till fler rum. Eftersom min tyska var så knagglig ritade jag en skiss för att försö-

40 LÄGENHETER
Denna plats ska ge utrymme för 40 lägenheter ritade av Stefan Kristoffersson. Han ser det som en kul utmaning att med sin byggnad förbinda Rostocks kommersiella centrum med stans historiska stadskärna.

Sedan 20 år tillbaka driver Stefan Kristoffersson från Växjö eget arkitektkontor i tyska Rostock. Han är en av de få svenskar som lyckats i Tyskland, som har en byggbransch höga krav på kvalitet.

ka förklara att det skulle bli för trångt. Han borde i stället satsa på en tillbyggnad. Men hotellägaren blev strålande glad över Stefans ritning som visade hur små rummen skulle bli och byggde dem enligt den tekniska skissen.

Flera år senare när Stefan tog in på hotell insåg han att han bodde just i ett av dessa rum.

Det var märkligt att vakna upp där. Egentligen var det ju ett språkligt missförstånd och jag hade misstänkt att jag hade ritat ett hotell som skulle byggas i Sverige.

Stefan visar en pärm. Den innehåller statiska beräkningar, det vill säga beräkningar för hur hållbar den planerade byggnaden kommer att bli. Den

na pärm, till för en byggnad som ska innehålla sju lägenheter, är 400 sidor tjock och måste lämnas in när man ansöker om bygglov.

I Tyskland krävs större noggrannhet. I Sverige behöver man inte ens lämna in sådana beräkningar. Men det tyska sättet är vetigare. Det är så branschen kommer att bli i framtiden även i Sverige. Jag är faktiskt stolt över att ha blivit fostrad av den tyska byggbranschen. Den står för kvalitet.

Stefan är uppvuxen i Växjö. De sex första skolåren gick han på Bokelundsskolan, högstadiet på Arabyskolan. Efter det läste han tekniska linjen på Teknikum. Därefter var det bara en sak som gällde: dra till New York.

Det var mäktigt att lämna gulliga lilla Växjö med sina rödmålade stugor och vita knutar för New Yorks glittrande värld: brutala byggnader och färgstarka neonskyltar. Stefan hankade sig fram på ströjobb innan han läste vidare i Lund.

Tanken på att jobba som arkitekt har funnits sedan han var barn. När han tänker tillbaka till sina tidiga barndomsår, känner han än i dag lukten av nyka-

pat virke och brinnande betong. Hans far Lennart tillverkade ringkärntransformatorer. För den produktion byggde han små fabriker och kontor i Växjötrakten. Medan Stefans storebror Per blev som uppslukad av elektroniken, fascinerades den då bara sex år gamle Stefan av husens olika komponenter: armeringar, betongblandare, kranar och balkar.

Ända sedan dess har jag vetat vad jag ville jobba med.

Hans byggnadsstil präglas av en viss återhållsamhet. Stefan säger att han har inspirerats av den småländska bebyggelsen: ta tillvara på det material som finns till hands, utan för mycket utsmyckning och dekoration.

Få det mysigt utan att det är för överarbetat.

Han har gjort sig känd för sina byggnads tekniska lösningar: som hur han silar in dagsljus till de rätta ställena, hur han förlänger inandömet av ett hus, tar bort skarven mellan inne och ute, bland annat genom ett extra långt fönster.

Jag undviker även att använda skyltar, till exempel till entrén eller kafeterian. Byggnaden ska vara

utformad så att den själv talar om var de ligger.

Stefan bor i ett strandhus som han själv har ritat, bara ett stenkast från havet.

Stefan ritat mest lägenheter i flervåningshus, mindre hotell och kontor. Förutom Tyskland och Sverige har han uppdragsgivare i länder som Ryssland och Italien.

Tysk kvalitet är något vi kan sälja. Smärtgränsen för bostadshyror tvingar ner byggkostnaderna, ofta genom att kvaliteten får lida. Med tysk projektering byggs billigt med extremt hög kvalitet.

Han är hemma i Sverige var tredje vecka, på projekteringsmöten med sina svenska kunder, de flesta i Malmö och Stockholm. De gånger han är i Småland hägrar de småländska isterbanden med råstuvad potatis.

Det är maträtterna som stod på skolbespisnings matsedel: dillkött, pepparrotskött och kalops som man saknar.

Som tonåring hängde han ofta på Båtmannens kafé i Växjö.

Det var en cool, stilren 70-talsbyggnad. Lite lik den östtyska stilen, som är fräck i sin fulhet. Varje fredag efter skolan träffades

OM STEFAN KRISTOFFERSON

■ Alder: lika gammal som Berlinmuren och Scott Travis, trummisen i Judas Priest.

■ Familj: mamma Gunnel, pappa Lennart, storebror Per och lillasyster Helena.

■ Bor: i hus som han själv har ritat, vid stranden vid Warnemünde strax norr om Rostock. Kommer från Växjö.

■ Yrke: Arkitekt.

■ Hemsida: www.stratic-germany.de

alla på kaféet. Där gjordes alla helgplaner upp.

När han är hemma joggar han ofta runt Växjösjön. Samtidigt som Stefan springer kollar han in dem han möter för att se om det är någon gammal kompis. Det hade varit kul att få kontakt med dem igen.

Min mamma säger åt mig "du tittar bara på 20-åringar. När du håller utkik efter klasskompisar från för, får du ju tänka på att även de har blivit äldre."

TEXT OCH FOTO: BETTINA BETTENHAUSEN

Stefan Kristoffersson använder gärna nya lösningar. Detta hus har glasfasader utan fogar, så kallad structural glazing. Stilen är populär i Tyskland men ännu inte särskilt känd i Sverige.